



گۆتا را هەلبەستا

(نهوایا مطرب و چه نگی...)

د چەند تىبىنى و راستقەرناندا



هېرىش كەمال رېكانى*

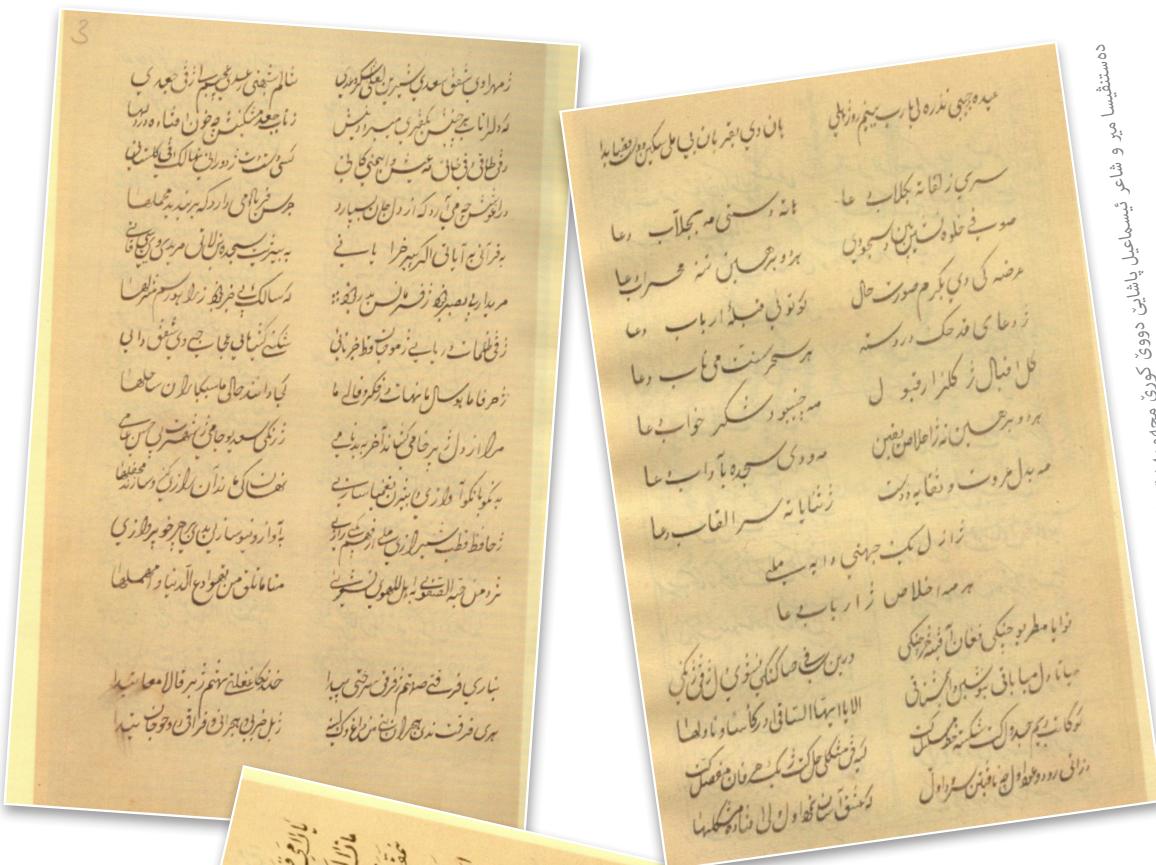
بىيگومان كار كرن و دووقچۇون و لىيگەريان
ل سەر هەر لايەنەكى ديرۆك و ئەددەپات و
كەلتۈرى كوردى، ژ كارىن گەلەك فەر و پىدۇقى و
گرنگ و پىرۆزە، و دەستپاکى يا زانسىتى د نېيىسىنىيدا
و دىيار كرنا ژىدەر و كەدا ۋەدىتن و ۋەكۈلىنىن
ھەر نېيىسەر و ۋەكۈلەرەكىن ژ بىنەمايتىن راست و
بىنەجەمى و باوهەرپىكىنى يە. و ژ بىنەمايتىن گرنگە كو
پەخنە ل سەر شاشى يا ھەبىت و ئەق پەخنە بىنە
جهى راستقەرن و مفا وەرگەتنان بۇ كارىن بەيت.

*بەرپرسى سەنتەرى قوبەھان بۇ ۋەكۈلىنىن بەلگەنامە و دەستتىقىسان ل بەھەدىنان / دەھۆك

لە سەر لەپەرىن ھندەك دەستنېمىسىن دەگەل گوتارىدا
ھاتىيە بەلاڭىرن، شاشى د دانەناساندىنى ھاتىيە كرن (ھەر
چەندە دېيت ژ شاشيا نەخشەسازى بىت)، بەلىن ھەر

لە سەر لەپەرىن ھندەك دەستنېمىسىن دەگەل گوتارىدا
ھاتىيە بەلاڭىرن، شاشى د دانەناساندىنى ھاتىيە كرن (ھەر
چەندە دېيت ژ شاشيا نەخشەسازى بىت)، بەلىن ھەر

چەوابىت وەك راستقەكىن دى بۇ نېمىسىر و ۋەكۆلەر و
خواندەقان دىيار كەين، د لەپەرە (۴) ئى گوتارىدا ل سەر
دەستنېمىسىا (۲) ھاتىيە نېمىسىن (دەستخەتىن محمد طىيار پاشا
ديوانا جىزىرى) كو يَا دروست دەستنېمىسىا كۈرى وى مىر و
ھۆزانقان (ئىسماعىل پاشا دووئى يە، ۱۲۶۰ مىش / ۱۸۴۴) كو
مە دەگەل ۋەن گوتارا خۇدا نەمۇونەيىن دەستنېمىسىا وى دانايىنە.



مزاویه اول پر خنجری کشند خونه پر نای
ژرگلی سود ریحی داری فرشت پر صین عای
برگلک دبارش و آذنی مپوشی تیسا زادی
شمع نظقطه بیزازی ماضه بر کیزانی
نونه قطب شیزازی کروز زنده چکله
بادزرن و سازی بین برجخ پر دازی
نردم حیره اصقوفی هاں ایوسی شوی
متی مانلوں نیوی دع اتریا دا لالھا

اسکی پر مکتوب د دیوان قدم دا
مرک فلم عمل تقویم رفم دا
اشکال و خلیل داری فقط علم
او قفر و مثاب د خدا ندیدم دا
یم مطلع شنا احمد آینه هفتکر
لامع غرب بر قلاغه عجم دا
دشت بر ایکبھی د جہ ماسبت
پک مسٹ محمد کر کلی مرض ننم دا
پک کلک تر زنی دیکی خال غایبے
آئند پاسکند روی جام یکم دا
نورای مصباح د فصل جرم دا
من نهد دا جان د فنا یه بسلم دا
با غوت فروشان بکفاکنی نکتن
اف صفحه الماس کو خاشقلم دا
پارس شو و لب بشنایا کن شیم
سچاکنی انصی فشاں کم جدا
متی رضای کو بعدی خولای
اسکم غم عشق نه پندر درم دا
مشکل حدازی جنگل زلغانی دا
داعش حل پیل پیل قلبی ملچت دا

پچھک عیانا

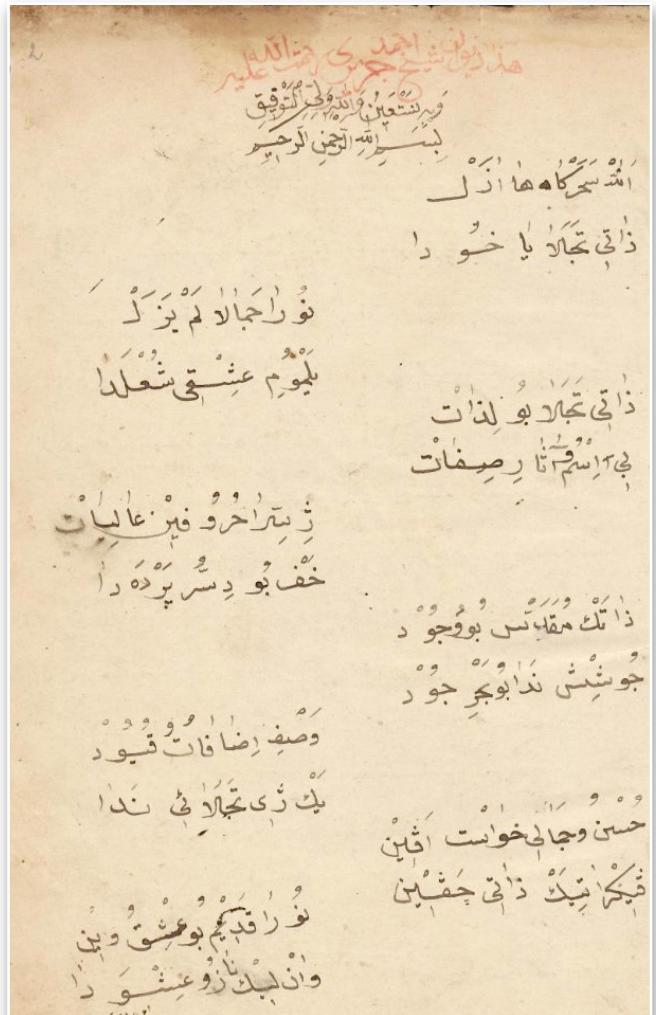
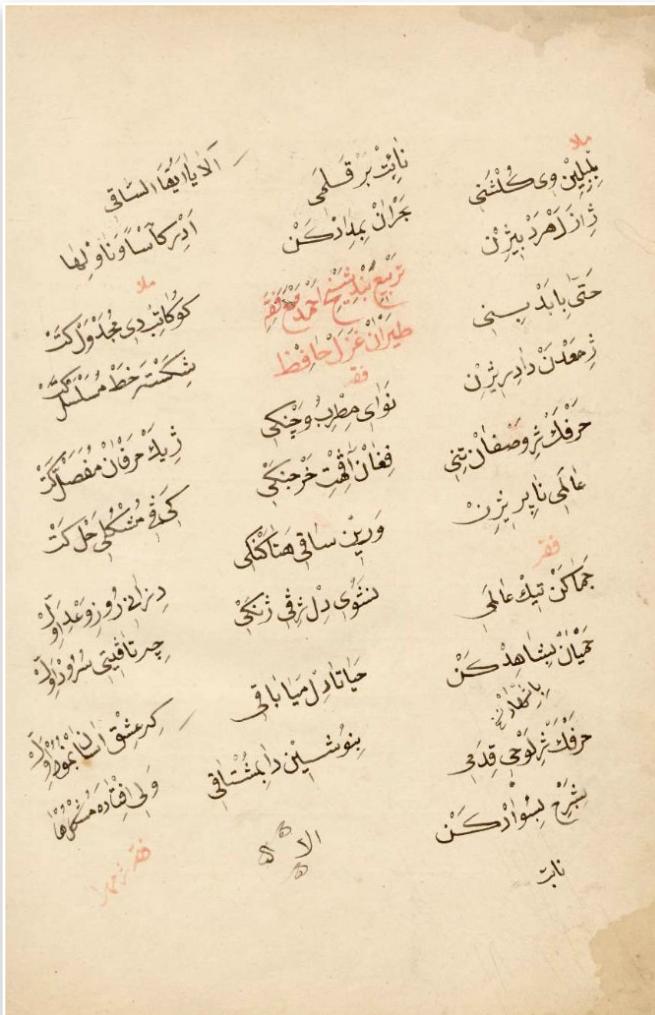
من محل حمله
نیران و چین حیثیت پاشهویت
یا پیغمبریم
فی ظلمت اقصد اغیلک مذا صبح
نار و حکر کنی
قد احرق فی الطین فلوب قطبلانی
واش بیمه
که هر قاتمی و فی فیک دلا کما
للان الهمانی
چکی خضراء عورده ما دیایانی
لا احت کلماش
من احمد و لیله اصبع ملاج
من سیعها فاح عکس الدعویت
جب اندرونی
نمی هر شرک بیان هفت بحیب حق و مجد و بیطل مولیا و اویلیا شیخ احمد
جنی قدس شریعت کسره العزیزین به کات فخریه لانستی تاریخی در ذریعه
سارک روز غلیبه شدن وچ امکن جمع شرده هم ماه دلیجه
درست هزار و صد فی کیا ز بجه نبوی طلیبه

بن فهم کل دلیل نونه
افضل اصوات و اکمل الحجۃ و اسلام
بر رست همیزه اقصی مجدد طین بن ایکل
اعجیل اصلاح و ایکاری و مدن
لطف است تیزی و ادھرها
فی الحجۃ و معیوبت
ست اشکان

۱۰۷
۱۰۶
۱۰۵

بسیار تسدیق این روحی
نوای مطرب پنکی خان آفین فرج خنی
و ده سه صانکل شونین دل ری شنکل
حیات دل بجهیه بوسین داشته
ایا بیا استقیه رکا ساد داده
کو خابشیم جدول کت شکن منظم مکش
در زان رو دودا اول پیغیم سرد و ادل
کوشش سان غنوقاول دل افراش کلها
در هر دی شنی سعی شریب لعلیکه دری
دنام شهبت عذر گیمیم لی رشی جده
کو دل ران ب چمیش بکلکیم بید دیش
زد بیچر کلیش چون غون افاده دلها
دوچه دفعیه می هش دلیلی کان
در آخونشیم جوی د کارا زل جان بسارد
هرس فیزیمی رو که بر بزریر محسنه
پیش بیز بجهه لالی صربیم دی دی قات
کسکلکن بچمیش برد زرمه رسم منزه
شی کشی کشی باشی عجیب وی شفی طایی
خرف ماه سلما نهاده در شکل غلاما
مالزاقل

۵۵ ستنتیسیسا میر و شاعر محمد مهدی پیار پاشا، ۱۲۳۱ مش / ۱۶۸۱



الشیخ احمد الجزیری، دهستانیس (۱۳۴۶ مش / ۱۹۰۶).

دوو: په رتوك

- _ تهحسین ئیبراهمی دووسک، دیوانا مه لاین جزیری، ژوهشانین په رتوكخانه یا جزیری - دهونک، (دهونک: ۲۰۲۰).
- _ تهحسین ئیبراهمی دووسک، باغی ئیبره گه شته ک دناف گولزارا شعرا کرمائجی دا، سنهه رئی زاخو بو فه کولینین کوردي، (۲۰۱۹).
- _ MARTIN HARTMANN, GEZIRET IBN OMAR GENANNT MALAI GIZRI, BERLIN: 1904.

سی: گوفار

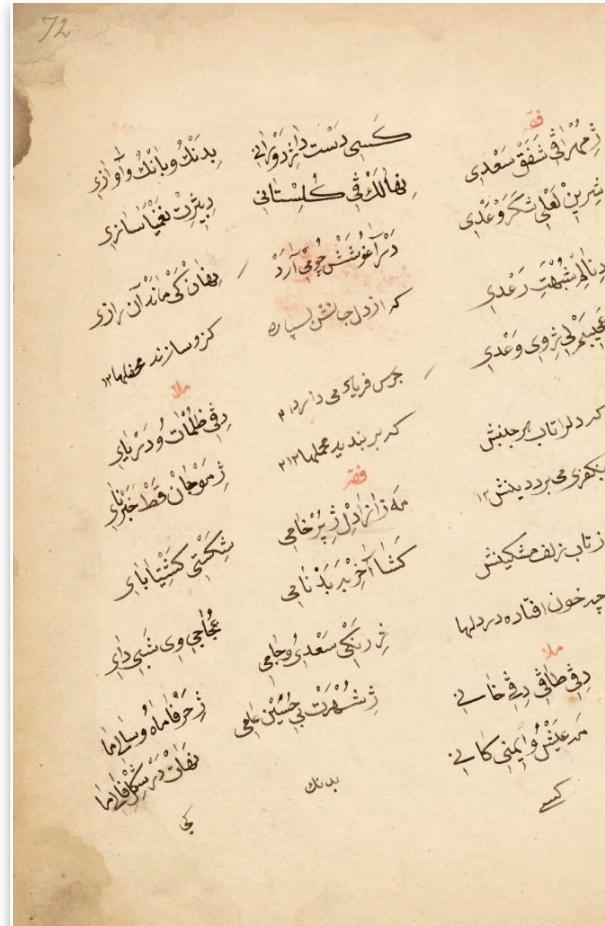
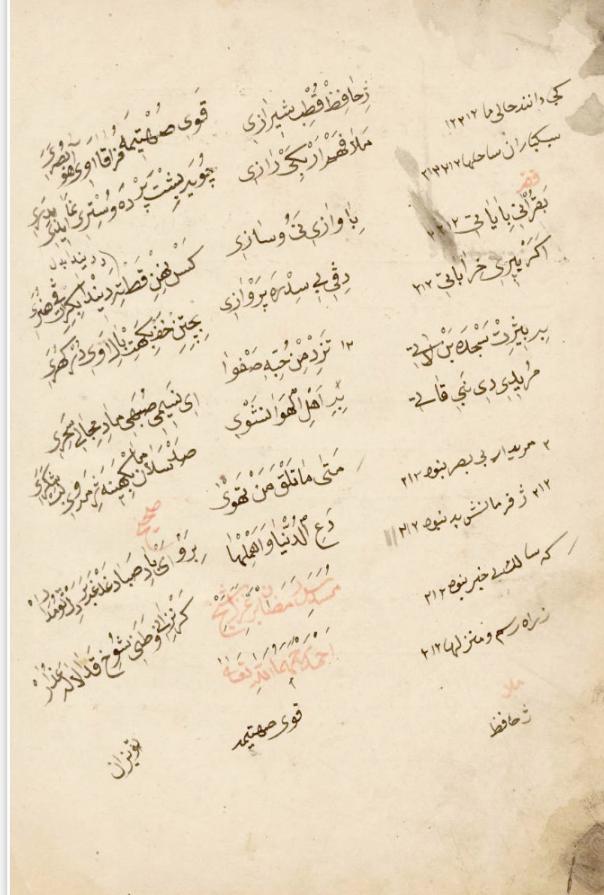
- _ د عبدالرحمن مزوري، صبوری و میر عیمدادالدینی هه کاری، گوفارا په یېف، ژماره (۶۰)، ۲۰۱۲.

لیستا ژیده ران

ئیک: دهستانیس

- _ محمد طیار بن اسماعیل باشا (ناسخ)، دیوان الشیخ احمد الجزیری، دهستانیس، (۱۳۳۱ مش / ۱۸۱۶).
- _ اسماعیل بن محمد طیار بن اسماعیل باشا (ناسخ)، دیوان الشیخ احمد الجزیری، دهستانیس (۱۳۶۰ مش / ۱۸۴۶).
- _ مه مده ئه سمه رئی خوشابی (ناسخ)، دیوانا مه لاین جزیری، دهستانیس، (۱۸۷۲).

- _ عبدالسلام ناجی بن مراد بن عبدالسلام النجار (ناسخ)، دیوان



- (٦) دیوان الشیخ احمد الجزری، عبدالسلام ناجی بن مراد بن عبدالسلام النجار (ناسخ)، ٥٥٠ سنتقیس (مش).
- (٧) فغان ناقیتیه. (پ: ل ١٢)؛ (ئ: ل ٢)؛ (ع: ل ٢)؛ فهغان ناقیتیه.
- (م: ل ٣)؛ (ت: ل ١٧).
- (٨) وهره ساقی حهتا کهنگی نهشوین. (پ: ١٢)؛ (ع: ل ٢)؛ وهرین حهتا کهنگی نهشوین. (ئ: ل ٢)؛ وهرین ساقی حهتا کهنگی دشوهین. (هـ: ل ٢٢٠)؛ وهره ساقی حهتا کهنگی نهشوین. (م: ل ٣)؛ (ت: ل ١٧).
- (٩) کو کاتب دیمی جهودهل کت. (پ: ١٢)؛ (ئ: ل ٢)؛ کو کاتب دیمی جهودهل کت. (هـ: ل ٢٢٠)؛ کو کاتب دیمی جهودهل کت. (م: ل ٣)؛ (ت: ل ١٧).
- (١٠) دزانی روودی عوود ئه ووهول چ دافیتن. (پ: ل ١٢)؛ دزانی روود و عوود ئه ووهول چه ناقیتن سروود ئه ووهول. (ئ: ل ٢)؛ دزانی روود و عوود دل چه طاقیتن. (هـ: ل ٢٢٠)؛ دزانی روودی عوود ئه ووهول چ دافیتن. (م: ل ٣)؛ (ت: ل ١٧).

په راویز

- (١) د. عبدالرحمن مزوری، صهبوری و میر عیمادالدینی هه کاری، گوفارا په بیف، ژماره (٦٠)، ٢٠١٢، ل ٧.
- (٢) تهحسین ئیراهیم دووسکی، دیوانا مهلاین جزیری، (دهوک: ٢٠٢٠)، ل ٣٣٨؛ تهحسین ئیراهیم دووسکی، باعن ئیدم گهشته ک دناف گولزارا شعرا کرمانجیدا، سنهه ری زاخو بو ۋە كۆلۈتىن كوردى، (٢٠١٩)، ل ٣٢.
- (٣) دیوان الشیخ احمد الجزری، محمدطیار بن إسماعیل باشا (ناسخ)، ٥٥٠ سنتقیس (مش).
- (٤) دیوان الشیخ احمد الجزری، إسماعیل بن محمدطیار بن إسماعیل باشا (ناسخ)، ٥٥٠ سنتقیس (مش).
- (٥) MARTIN HARTMANN , GEZIRET IBN OMAR GENANNT MALAI GIZRI , BERLIN: 1904

- (۱۷) به بیزی. (پ: ل ۱۳)؛ دبیزی. (م: ل ۴).
- (۱۸) ژ. (پ: ل ۱)؛ ژ فن. (ت: ل ۳)؛ ژ فن. (ع: ل ۳)؛ دفن . (ه: ل ۲۲۱)؛ ژ فن. (م: ل ۴)؛ (ت: ل ۱).
- (۱۹) عهجاجی وی شهقی داین. (پ: ۱)؛ عوجاخا فن شهقی دائی . (ه: ل ۲۲۱)؛ شهقهق داین. (م: ل ۴)؛ عهجاجی وی شهقی داین. (ت: ل ۱۸).
- (۲۰) بهبیزیت سه جده بن لاتن موریدی وی دبن قاتن. (پ: ل ۱)؛ موریدی وی بین قاتن. (ت: ل ۳)؛ به بیزین سه جده بن لاتن موریدی وی دبن قاتن. (ع: ل ۳)؛ بین سه جده ب بدن لاتن موریدی ئهربهپی قاتن . (ه: ل ۲۲۲)؛ بیبیزیت: سه جده بن لاتن موریدی وی دبن قاتن. (م: ل ۴)؛ (ت: ل ۱۸).
- (۲۱) به پی بهر چه رخن پهروازی. (پ: ل ۱)؛ به ئاواز و نهی و سازی بدھی بهر چه رخ و پهروازی. (ت: ل ۳)؛ به ئاوازی نهی و سازی بیبی بهر چه رخن پهروازی. (ع: ل ۳)؛ ب ئاوازی نهی و سازی د فن کەت بهند پهروازی . (ه: ل ۲۲۲)؛ ب ئاوازی نهی و سازی بیسی بهر چه رخن پهروازی. (ت: ل ۱۸).

- (۱۱) ژ موهرا وی شهقهق سه عدی شرین له علا شه کمر و ھعدی. (پ: ل ۱۲)؛ ژ موهرا وی شهقهق سه عدی شیرین له علن شه کمر و ھعدی. (ئ: ل ۳)؛ (ع: ل ۲)؛ (ھ: ل ۲۲۱).
- (۱۲) عه جیم ل ژ فن. (پ: ل ۱۲)؛ شام شوبههق ره عدی عه جیم ل ژ فن جه عدی. (ت: ل ۳)؛ (ع: ل ۲)؛ عه جیم ئاز ژ وی. (ھ: ل ۲۲۱).
- (۱۳) عه یش. (ئ: ل ۳)؛ عه یش . (ھ: ل ۲۲۱)؛ (ع: ل ۲)؛ ئه من. (م: ل ۳).
- (۱۴) ۵۵ دست دهت. (ئ: ل ۳)؛ ۵۵ دست دا . (ھ: ل ۲۲۱)؛ دهت (ع: ل ۳)؛ دهت. (م: ل ۳).
- (۱۵) مه را ژ ئه ووهل چه پر خامی کشاند ئاخر به بە دنامی. (پ: ل ۱۳)؛ ع: ل ۳)؛ مه را زا دل ژ پر خامن کشاند ئاخر به بە دنامی. (ئ: ل ۳)؛ مه را زا دل ژ بر خامن که شاند ئاخر به بە دنامی. (ھ: ل ۲۲۱)؛ مه را ژ ئه ووهل چ بر خامی کشاند ئاخر ب بە دنامی. (ت: ل ۱۸).
- (۱۶) پن حه سین. (پ: ل ۱۳)؛ (ع: ل ۳)؛ فی حسن . (ھ: ل ۲۲۱).

(الله) سەھەرگاھا ئەزەل يەلمۇومى عشقى شوغۇلەدا



کەفآل / نەجمە دین بىرى ۱/۰۸/۲۰۰۰